Raadsinformatiebrief

Datum	14 november 2023	Zaaknummer	1948.2.023.852
		Portefeuille	Ruimtelijke ordening en infrastructuur
			J.T. van Burgsteden
Onderwerp	Proefcasus Eindhoven Airport ‘Opnieuw verbonden’ (2019)		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
Stand van zaken uitvoering advies Proefcasus Eindhoven Airport ‘Opnieuw verbonden’ (2019)

Aanleiding
In de afgelopen jaren heeft de regio actief geparticipeerd in overleggen over Luchthaven Eindhoven. Vanaf 2009 via de Alderstafel, daarna in 2019 bij de proefcasus Eindhoven Airport ‘Opnieuw verbonden' en momenteel in de daaruit voortgevloeide permanente overlegstructuur, het Luchthaven Eindhoven Overleg (hierna: LEO). In het LEO zijn diverse belanghebbende partijen vertegenwoordigd, zoals de provincie, betrokken ministeries, Eindhoven Airport, omwonendenvertegenwoordigers, de Brabantse milieufederatie, Brainport Development, Eindhoven 365, VNO/NCW, gemeente Eindhoven en de rondom de luchthaven gelegen gemeenten (randgemeenten[1]).

In het LEO wordt gewerkt aan de vijf speerpunten die in de proefcasus ‘Opnieuw verbonden’ zijn afgesproken:

1. Actief sturen op minder geluidbelasting
2. Structureel bijdragen aan de klimaatdoelstellingen
3. Actief sturen op verbetering van de luchtkwaliteit
4. Meerwaarde bieden voor de regio
5. Vertrouwen vanuit de omgeving

Binnen het LEO zijn werkgroepen opgericht[2], die zich focussen op specifieke punten uit Opnieuw Verbonden. Zo zijn er onder andere de werkgroep Geluid, de werkgroep Gezondheid en de werkgroep Klimaat. Binnen deze werkgroepen werken Eindhoven Airport, gemeenten, provincie, Rijk en omwonenden constructief samen aan oplossingen voor de problemen die er spelen. Deze samenwerking in de regio rond de luchthaven is uniek in Nederland.

[1] De 14 randgemeenten zijn: Bergeijk, Best, Bladel, Boxtel, Eersel, Heeze-Leende, Helmond, Meierijstad, Oirschot, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
[2] Binnen het LEO zijn de volgende werkgroepen actief: 1) werkgroep communicatie; 2) werkgroep geluid; 3) werkgroep gezondheid; 4) werkgroep klimaat; 5) werkgroep meerwaarde voor de regio; 6) klankbordgroep klachten en meldingen.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij uw raad over de stand van zaken rond de vijf speerpunten uit ‘Opnieuw Verbonden’.

Kernboodschap

1. **Actief sturen op minder geluidbelasting**

De voorgestelde ontwikkelrichting voor Eindhoven Airport is een situatie die aanmerkelijk minder geluidbelasting veroorzaakt: 30% minder geluidbelasting in 2030 ten opzichte van 2019. Het rapport ‘Opnieuw verbonden’ adviseert om daarvoor een nieuwe systematiek uit te werken, waarbij niet langer wordt gestuurd op aantallen vliegbewegingen, maar op een vooraf vastgestelde norm voor geluidbelasting. Het grootste effect op de reductie van geluid wordt verwacht van vlootvernieuwing.

Proces Luchthavenbesluit

Voor invoering van bovengenoemde systematiek moet het Luchthavenbesluit worden aangepast. Hiervoor moet een MER-procedure (Milieueffectrapport, hierna: MER) gevoerd worden. Een MER heeft als doel alle milieueffecten van de voorgenomen systematiek in kaart te brengen. Hiervoor is het ministerie van Defensie aan zet (als bevoegd gezag van de luchthaven Eindhoven). Vorig jaar is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het opstellen van het MER gepubliceerd, maar het opstellen van het daadwerkelijke MER is nog niet afgerond. Tijdens het LEO van 15 juni jl. bleek dat het opstellen van het MER met minimaal een half jaar vertraagd is. Capaciteitsproblemen bij Defensie en procedurele redenen liggen hier aan ten grondslag. De tijdlijn voor de inwerkingtreding van het nieuwe luchthavenbesluit schuift hiermee steeds verder op in de toekomst (dit was voor de aangekondigde vertraging tijdens het LEO in juni naar verwachting begin 2025). Tijdens het LEO van 15 juni heeft de voorzitter van het LEO, Staf Depla, aangegeven in gesprek te gaan met het ministerie van Defensie over deze nieuwe vertraging. Daarin wordt besproken hoe dit uitstel te beperken en wat de mogelijkheden zijn om vertraging op vermindering van de geluidsbelasting te voorkomen. In het LEO van 28 september is een terugkoppeling gegeven van de uitkomsten van dit gesprek. Door Defensie is toegezegd dat er extra capaciteit komt om de regierol te versterken.

Vlootvernieuwing belangrijkste factor

Een belangrijk aspect voor de geluidreductie is vlootvernieuwing. Hiermee wordt de inzet van stillere en schonere vliegtuigen bedoeld. Hierover is in het rapport ‘Opnieuw verbonden’ opgemerkt dat een vlootvernieuwing van 60% in 2030 redelijkerwijs haalbaar is. De inschatting destijds was dat de vlootvernieuwing niet lineair zal verlopen.
Uit de ‘Notitie vlootvernieuwing Eindhoven Airport 2024’ blijkt dat de vlootvernieuwing in mei 2023 16% bedroeg. De verwachting is dat dit eind 2024 25% is. De nieuwe vliegtuigen zijn stiller dan de oude, waardoor vlootvernieuwing geluidreductie oplevert. De geluidreductie als gevolg van vlootvernieuwing is de afgelopen jaren in mindering gebracht op de totale geluidruimte van Eindhoven Airport. Ondanks het feit dat het MER (en daarmee de invoering van de nieuwe systematiek) vertraging opgelopen heeft, zijn er de afgelopen jaren dus wel stappen gezet om het doel voor 2030 binnen bereik te kunnen houden.

2. **Structureel bijdragen aan de klimaatdoelstellingen**

Naast minder geluidbelasting is ook het bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van belang. In ‘Opnieuw Verbonden’ wordt geadviseerd om in te zetten op het reduceren en compenseren van de CO_2-emmissie en om in te zetten op het gebruik van duurzame brandstoffen.

Reductie CO_2-uitstoot
Eindhoven Airport heeft voor de eigen organisatie een net zero CO_2-emissie, maar heeft helaas niet overal zelf de regie in handen. Zo worden er op Europees niveau afspraken gemaakt over een minimale hoeveelheid bijmenging van duurzame kerosine (SAF; sustainable aviation fuel). De luchthaven kan de luchtvaartmaatschappijen niet verplichten tot extra bijmenging.
Vanuit het LEO is er in 2022 een voorstel naar het Rijk gestuurd om de ingevoerde extra belasting op vliegtickets in te zetten voor het extra bijmengen van SAF. Voor Eindhoven Airport zou dat betekenen dat in 2030 een bijmenging van 50% SAF (momenteel het maximaal toegestane) haalbaar is. Vanuit de werkgroep Klimaat wordt een lobby gevoerd richting het Rijk om dit voorstel te omarmen. De werkgroep kijkt ondertussen ook naar andere manieren om CO_2-uitstoot te verminderen, bijvoorbeeld door alternatieve vervoersmogelijkheden in te zetten van en naar de luchthaven.

3. Actief sturen op verbetering van de luchtkwaliteit

Omwonenden maken zich in toenemende mate zorgen om de luchtkwaliteit en de effecten daarvan op de gezondheid. Het is zaak dat er actief wordt ingezet op het reduceren van stikstof- en (ultra-)fijnstofemissies.

Gezondheidswinst
Voor de periode 2023-2026 is er door de partijen van het LEO een fonds opgezet, van waaruit projecten gefinancierd kunnen worden die de gezondheid direct of indirect kunnen bevorderen. Allereerst wordt uit dit fonds een gezondheidsbelevingsonderzoek van de GGD bekostigd. De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden als input voor projecten die de gezondheid van inwoners bevorderen.

Meetnet vliegtuiggeluid
Naast het gezondheidsbelevingsonderzoek wordt er, ter vervanging en uitbreiding van het bestaande, een regionaal meetnet opgezet om vliegtuiggeluid te meten. Per 1 januari 2025 moet dit nieuwe geluidmeetnet operationeel zijn. De doelen van het nieuwe geluidmeetnet zijn:

- het genereren van data en informatie;
- een communicatiemiddel zijn naar de omgeving en
- meten en berekenen dichter bij elkaar brengen.

Momenteel wordt een programma van eisen opgesteld, waarin de technische eisen beschreven staan om aan deze doelen te kunnen voldoen. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van externe deskundigheid, zowel op inhoud (geluidmeetsysteem) als proces (aanbestedingstraject). Waar mogelijk wordt samengewerkt met Schiphol waar ook een aanbestedingstraject loopt voor een nieuw geluidmeetnet.

4. Meerwaarde bieden voor de regio

Tijdens de proefcasus is gebleken dat er behoefte is aan een luchthaven die niet enkel focust op groei, maar ook op meerwaarde voor de regio. Een luchthaven die het visitekaartje is van de innovatieve hightech regio en waarvan het bestemmingennetwerk aansluit bij de behoefte van dezelfde regio.

In de afgelopen jaren is er een rapport opgeleverd met kansen voor de luchthaven om een meerwaarde voor de regio te bieden. Eindhoven Airport zet in op het zijn van een aantrekkelijkere luchthaven en binding met de regio door bijvoorbeeld herinrichting en vergroening van het voorterrein, regiopromotie op de luchthaven, contact met omwonenden (o.a. Burenapp, rondleidingen) en partnerships met regionale evenementen. Op dit moment wordt gewerkt aan

een concrete agenda op dit thema voor 2024. Hierin wordt naast bovengenoemde punten ook het bestemmingennetwerk van Eindhoven Airport meegenomen.

5. Vertrouwen vanuit de omgeving

In het rapport ‘Opnieuw Verbonden’ is geadviseerd een permanente overlegstructuur op te richten, waarmee de omgeving en andere belanghebbenden op een passende wijze permanent worden betrokken bij de ontwikkeling van Luchthaven Eindhoven.

Luchthaven Eindhoven Overleg
Hiervoor is inmiddels het LEO opgericht. Dit overleg vindt 4x per jaar plaats en wordt voorgezeten door de onafhankelijk voorzitter Staf Depla. Daarnaast dient het LEO de functie van Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM), die iedere militaire luchthaven verplicht moet hebben volgens de Luchtvaartwet. De oprichting van het LEO is een eerste stap geweest in het bouwen aan vertrouwen vanuit de omgeving.

Samen op de hoogte
Naast de permanente overlegstructuur is ook goede en betrouwbare informatievoorziening bepalend in het bouwen van vertrouwen. De website www.samenopdehoogte.nl is het platform waarop alle informatie rond het LEO beschikbaar gesteld wordt. Op deze website is ook veel informatie te vinden, van technische informatie over baangebruik tot leefbaarheidsprojecten in de regio die met subsidie vanuit het Leefbaarheidsfonds tot stand gekomen zijn.

Regionaal Informatie Centrum
Recentelijk is een volgende stap gezet in het creëren van meer vertrouwen. Omwonenden en gemeenten hebben aangegeven graag meer kwalitatieve rapportages te zien over meldingen van geluidhinder. Hiertoe is sinds kort het Regionaal Informatie Centrum (RIC) opgericht. Bij het RIC wordt onder andere gewerkt aan een meer kwalitatieve rapportage van klachten en meldingen. Deze kwalitatieve informatie kan ook gebruikt worden om routes te optimaliseren. Een klankbordgroep van het LEO staat ter beschikking van het RIC voor reflectie en advies.

Communicatie
Alle stukken van het LEO zijn voor eenieder te raadplegen via de website www.samenopdehoogte.nl.

Participatie
In het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) zijn verschillende partijen vertegenwoordigd.

Wethouders Eric Beex (gemeente Eersel), Jan van Burgsteden (gemeente Meierijstad) en Frank Rombouts (gemeente Reusel-De Mierden) treden binnen dit overleg op als vertegenwoordigend wethouders van de randgemeenten.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing.

Planning

Conform uw motie zal de raad in 2024 wederom worden geïnformeerd over de stand van zaken inzake de geluidscontour van Eindhoven Airport.

Bijlage(n)

-

Ter inzage documenten

-

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij